Ocena uresničevanja sistema nagrajevanja po delu

Enako delo — enako plačilo...

(Kb) Občinski svet ZS je pripravil oceno uresničevanja nagrajevanja po delu v organizacijah združenega dela. To oceno je predstavil tudi delegatom občinske skupščine.

V oceni je poudarjeno, da težave, ki nastajajo pri *nagrajevanju po delu, temeljijo predvsem na neenotnih izhodiščih* in možnostih v posameznih organizacijah združenega dela. Že vrsto let z družbenim dogovorom usmerjamo delitev sredstev za osebne dohodke izključno v primerjavi z rastjo dohodka, ker pa *sta ti dve kategoriji v posameznem letu neusklajeni*, to povzroča težave pri smotrni delitvi čistega dohodka v daljšem obdobju. Nagrajevanje po delu in rezultatih dela pa je uspešnejše in vendarle bistveno bolje urejeno v tistih OZD, ki so združene v višje *oblike organiziranja, na temelju dohodkovne* povezanosti in skupnih ciljev.

Ko ugotavljamo, zakaj v ozdih ne nadaljujejo začetega dela glede bolj stimulativnega sistema nagrajevanja, ugotavljamo neizdelanost skupnih *osnov. V Sloveniji smo se namreč na posebni* konferenci Zveze sindikatov Slovenije dogovorili o nalogah, ki jih moramo v družbi opraviti, če želimo celovito spreminjati stanje v vseh OZD v republiki. Tako smo opredelili, da morajo posamezne institucije pripraviti *strokovne osnove — podlage za: razporejanje* čistega dohodka in spremljanje uspešnosti gospodarjenja v OZD, oblikovanje sredstev na osnovi minulega dela, družbeni katalog del in nalog in druge strokovne podlage za presojo uspešnosti nekaterih funkcij v OZD. Vsi ti in še ostali *pripomočki so nujno* potrebni, če želimo zagotoviti resnično spreminjanje stanja in uveljaviti enotnost sistema v vsej republiki. Vse strokovne podlage so predvideli z družbenim dogovorom o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo.

Z velikim časovnim zaostankom so sedaj pripravljeni osnutki teh strokovnih podlag, ki zagotavljajo skupna izhodišča in strokovno usmeritev delavcev v OZD, da na poenotenih izhodiščih spreminjajo in dograjujejo samoupravne splošne akte s področja *delitve osebnih dohodkov in skupne* porabe. Osnovna usmeritev teh podlag je, da delavci v okviru doseženega dohodka na osnovi kvalitetnih dejavnikov gospodarjenja oblikujejo stimulativen način nagrajevanja. Uveljavljati moramo takšne družbenoekonomske odnose, v katerih delavec kot upravljalec in gospodar nad sredstvi družbene reprodukcije prisvaja osebne dohodke, odvisno od učinkov živega in minulega dela.

Strokovne podlage niso metodologija, ki bi jo *delavci lahko neposredno vnesli v svoje akte*, temveč so le razdelave vnaprej dogovorjenih izhodišč, potrebnih za konkretizacijo samoupravnih sporazumov dejavnosti in sporazumov ter pravilnikov v OZD. Torej so le pomoč, da delavci oblikujejo takšne sisteme delitve osebnih dohodkov, ki bodo zagotavljali uresničevanje ciljev politike ekonomske stabilizacije ter uresničevanje načela — za enako delo in rezultate dela — približno enak osebni dohodek.

V dolgoročnem programu ekonomske stabilizacije *so opredeljena tudi merila in osnove za oblikovanje* sredstev za OD in v osnutkih strokovnih podlag je tudi njihova konkretizacija.

Med pomembnimi strokovnimi podlagami je predvsem družbeni katalog del in nalog, ki naj bi v prihodnosti odpravil neupravičene razlike, ki izhajajo iz uporabe različnih metod za ugotavljanje zahtevnosti del in nalog, kot tudi nespoštovanje pravil posameznih metod za ugotavljanje zahtevnosti del in nalog. Predvsem pa naj bi odpravil razlike v zahtevnosti dela, ki nastajajo v *različnih OZD za enako* delo. Z njim se ugotavlja, da bo za enaka dela in naloge povsod določen približno enak količnik zahtevnosti in približno enako razmerje do enostavnega dela in da bo omogočal izdelavo konkretnih katalogov del in nalog v OZD.

Glede na to, *da je sistem stimulativnega nagrajevanja* najmanj uresničen v dejavnostih izven neposredne proizvodnje, je strokovna podlaga za oblikovanje meril delitve sredstev za osebne dohodke delavcev v teh OZD najbolj potrebna. Pomanjkanje merjenja učinkovitosti rezultatov dela delavcev izven proizvodnih OZD povzroča, da se tu stanje sploh ne izboljšuje. Vendar pa je pripravljeno gradivo le podlaga za objektiviziranje meril uspešnosti opravljanja del in nalog, ki naj omogočajo oblikovanje osebnih dohodkov v skladu z doseženimi rezultati dela, vendar pa samo po sebi ne zagotavlja velikih premikov.

Ena od najpomembnejših podlag so tudi osnove in merila za razporejanje čistega dohodka in oblikovanje sredstev za osebne dohodke in skupno porabo. Ta podlaga je ključnega pomena za dograjevanje *delitve po delu in rezultatih dela*, ker gre za to, da na teh osnovah delavci planirajo razporejanje dohodka, upoštevajoč živo in minulo delo ter na podlagi doseženih rezultatov opravijo dokončno razporejanje, tako da delijo večja sredstva za OD, ko ustvarijo večji dohodek in da je tudi v primerjavi z angažiranimi sredstvi dosežena nadpovprečna akumulacija. Torej v smeri takšne delitve čistega dohodka, ko se zagotavlja tudi uspešen razvoj.

Področje delitve OD na podlagi minulega dela je *zaradi že sprejetih, toda neuresničenih zakonskih* določil, povzročalo v OZD največ preglavic. Gre za najbolj nedodelano področje, zato so vsi ozdi težko pričakovali usmeritve za konkretiziranje zakona. V strokovnih podlagah so zato razčlenjene zakonske zahteve, po katerih lahko del osebnega dohodka na podlagi minulega dela uveljavlja v OZD vsak delavec, *ki je s svojim delom in upravljanjem* prispeval k rezultatom gospodarjenja z družbenimi sredstvi, in sicer:

— pri uspešnosti poslovanja OZD zlasti z odločanjem o rekonstrukcijah in modernizacijah

— pri uporabi *delovnih sredstev in k prihranku*m pri materialu, surovinah, energiji itd.

— pri oblikovanju sredstev za zboljšanje in razširjanje materialne osnove dela v določenem obsegu in pri razporejanju sredstev za investicije ter gospodarjenje z njimi.

V podlagi so podani primeri izračuna mase sredstev za OD iz naslova minulega dela, s ponazoritvijo kazalnikov učinkovitosti angažiranih sredstev za doseganje večjega dohodka in večje akumulacije v OZD.

Posebno pomembno mesto zavzemajo tudi priprava samoupravnih sporazumov dejavnosti, s katerimi bomo dali skupna izhodišča za enoten pristop k opredelitvam razvida del in nalog, zahtevnosti del in nalog, *kazalnikov razporejanja čistega dohodka in* merila za merjenje učinkovitosti živega in minulega *dela v posameznih panogah gospodarstva oziroma* dejavnosti. Saj se bodo primerjali doseženi rezultati dela med sorodnimi OZD tako, da bodo lahko povečevali OD le v tistih OZD, kjer bodo ustvarjeni *višji* dohodek, boljše gospodarjenje in učinkovitejše naložbe. S temi sporazumi dejavnosti želimo, da se bodo primerjali enaki z enakimi in da bo to prispevalo k zmanjševanju razlik pogojev poslovanja, ki sedaj obstajajo v OZD istih *dejavnosti*.

Gre v celoti za organizirano, že dolgo načrtovano *ustreznejšo delitev ustvarjenega*, za pravičnejše nagrajevanje delavcev, smo pa nekje na sredi poti. Dolžnost vseh subjektov pa je, da se tvorno vključimo v spreminjanje razmer, saj samo pisana beseda v aktih še ne pomeni, da smo uresničili načelo *ustreznejšega nagrajevanja, naša skupna* dolžnost pa je, da ustvarimo vse pogoje, da sistem v praksi zaživi.

V tej smeri je občinski svet ZS z usmeritvami naložil vsem OO ZS, da po svojih močeh pospešujejo *aktivnosti, velik del nalog pa je stvar vseh drugih v OZD* (samoupravni organi, vodstva OZD, strokovne službe) in institucij izven OZD.

Posebno pomembno je strokovno delo, ki ga morajo opraviti strokovne službe, le-tem pa moramo *pomagati, jih usposabljati, kajti strokovnjakov na* tem področju imamo zelo malo.

Ker gre za dolgoročen proces, saj se razmere ne morejo spremeniti kar čez noč, bodo tudi v prihodnje te aktivnosti v ospredju nalog občinskega sveta. S *spodbujanjem, preverjanjem in usmerjanjem bo na*daljeval začete dejavnosti.

Vsem delovnim ljudem in občanom občine Ljubljana-Šiška

Ob izteku leta 1983, ko ocenjujemo dosežene uspehe skupnega dela pri razvoju in krepitvi socialističnih samoupravnih odnosov v združenem delu, krajevnih skupnostih in občini kot celoti, se iskreno zahvaljujemo vsem delavcem, delovnim ljudem in občanom, ki so s svojo dejavnostjo prispevali k razvoju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov in političnega sistema socialističnega samoupravljanja.

Želimo, da bi zastavljene naloge v letu 1984 uresničevali še uspešneje in si s tem zagotavljali pogoje za nove delovne uspehe ter osebno srečo!

Skupščina občine in družbenopolitične organizacije občine Ljubljana-Šiška